

máció-sűrűséggel tudta megtöltetni, hogy az első hangtól az utolsóig sikerült megőrizni a feszültséget. A ritkán hallható daraboknak korántsem csupán a ritkaság-értékük miatt járt a figyelem: az értő interpretációnak köszönhetően hihetetlenül sokat tudtunk meg Sztravinszkijról. A hangszerelés művészete – ezt az alcímet is kaphatta volna a koncert. Mindaz, ami egyébként olvasható a szakirodalomban Sztravinszkijról, hangzó valósággá vált. Sajátos élményt jelentett a Négy norvégos –

az inkább feldolgozásnak, semmint saját kompozíciónak tekinthető tételek anyaga már-már „gyanúsán” egyszerű; ám a szerző nem tagadta meg önmagát: egy-egy hangszerelési ötlet, fricska lépten-nyomon leleplezi... Máskor a „humorban nem ismerünk tréfát” intellektuális sziporkázása tette élménnyé az aszimmetrikus ütemeket csakúgy, mint a hangsúlyokat, amelyekről néha csak utólag derült ki, hogy komolyan veendő, vagy vicc volt csupán... Sztravinszkij a kiismerhetetlen szerzők közé

tartozik; még ismert darabjait is új megvilágításba képes helyezni egy-egy kiváló interpretáció, korábban rejtve maradt aspektusokra világítva rá – hogy vannak ritkán játszott darabjai a szerzőnek, azt sejteti: nem egykönnyen adják meg magukat... Szerencsénk volt ezzel a koncerttel: a változatos program mindenkinek adott új élményeket, s aligha távozott olyan hallgató a teremből, akit ne fertőzött volna meg a szellemes muzsika.

Fittler Katalin

CD-KRITIKA

Újrahallgatva... – Mahler V. szimfóniája

A Budafoki Dohnányi Zenekar CD-koronagon örökítette meg a fennállásának 15. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi hangversenyt. A tavaly április 2-i koncerten nem kisebb mű előadására vállalkoztak, mint Mahler V. szimfóniája.

Hollerung Gábor zenekarnevelő programjának kezdettől fogva egyik jellegzetessége, hogy „bevállalós”: olyan műveket is előszeregetett tűz műsorra, amelyek maradéktalan megvalósítására aligha van remény. De hát, van-e olyan egyáltalán, hogy „maradéktalan”? Optimizmusát igazolta az idő, s kétségtelen, hogy ennek a műsropolitikának köszönhetően sokat fejlődött a zenekar. Talán többet, mint ha módszeresen, a fokozatosság elvének szem előtt tartásával adagolta volna a feladatokat...

Az is kétségtelen, hogy ily módon számos fiatal muzsikus találkozott közvetlenül remekművekkel – olyan kompozíciókkal, amelyek megszólaltatásában való aktív részvételre hivatásos zenekari muzsikusok talán egész életükben hiába várnak.

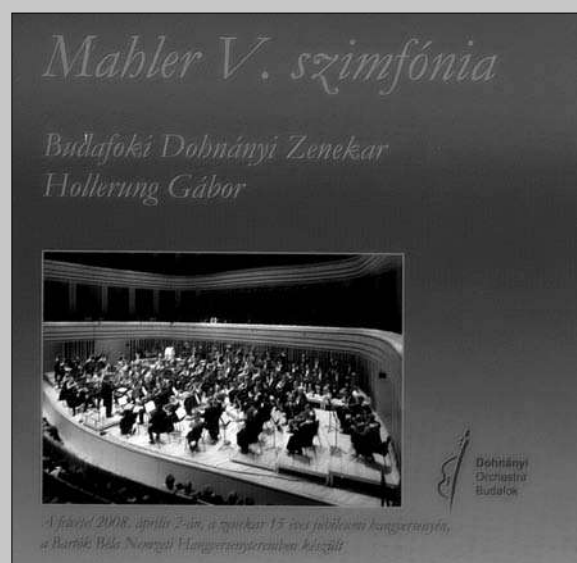
Természetes tehát, hogy a kerek számú évfordulót is emlékezetessé akarta tenni; ezt a produkciót örökíti meg a felvétel, amely, mint a kísérőszövegben írta: „hitünk szerint híven reprezentálja az elmúlt 15 évben felhalmozódott szakmai tudást, zeneszeretetet és művészi elhivatottságot”. Ajándék tehát ez a CD, a zenekarnak magamagának, s közönségének, amely társa volt az úton. Pillanat-hangfelvétel is egyben, tényszerű dokumentálása, hogy meddig jutottak az úton. Ebben az esetben indokolt,

hogy koncertfelvétel készült: az elszálló hang megrögzítése – egyébként a Mahler-diszkográfia nyomasztóan hatna rangjával-súlyával... Eszerint kell hallgatni.

Persze, a felvételkedészítés ténye óhatatlanul befolyásolja a játékosokat; a szólisták aligha mernek annyit kockáztatni, mint bármely koncerten, s általában minden egy picit visszafogottabb... jólfésültebb, ha úgy tetszik...

A Dohnányi Zenekarról elmondható, hogy élményszerűen, legtöbbször vezető karmestere, Hollerung Gábor vezényletével játszik; az ő lelkesedésére és lelkesítésére van szükség, hogy felizzon a hangulat. Ezúttal nagy szükség volt erre! (Mindazonáltal, nem irigylésre méltó az 1. trombitás helyzete, aki szólistaként indítja a nyitótételt...)

A vonóskar fegyelmezett, s ha dinamikailag követi is a karmesteri utasítást, intenzitással gyakran marad adós. Ezt egyértelműen a felvételkedészítés miatt kialakult biztonsági kontrollal magyarázom – ugyanis egyaránt előfordul technikailag igényes és különösebb problémát nem jelentő helyeken. Utómunkálatokkal arányokon lehet módosítani – de az intenzitást utólag pótolni, odavarázsolni nem lehet! Kiváltképp a kifejezéstelen halk hangzások zavaróak – a zene hatásába vetett hit nem vezethet oda, hogy a személyes jelenlétet akár csak pillanatokra is feladják az előadók! Ami koncerten elsikkad, többszöri meghallgatás

során a felvételen feltűnik: a bőgőszólam passzivitása (a funkciós basszus érzet hiányolom).

Ami ebből az interpretációból hiányzik: a fájdalom lehetősége. Ha az Adagietto egyszerűen „szép” – az kevés; üres esztétikai kategória ahhoz az érzelmi intenzitáshoz képest, amire ez a zene képes, ami minimum katarzist vált ki a hallgatóból! Bár a műgondra nem lehet panasz, érzelmileg „diétás” ez az előadás; nemcsak erejükkel-energiájukkal, de érzelmeikkel is takarékoskodtak a játékosok.

Érdemes lenne repertoáron tartaniuk ezt a kompozíciót, hiszen ez után a megmértetés után, „kisebb tétellel” minden bizonnyal képesek lennének mind a hallgatósnak, mind a maguk számára – intenzív átéléssel – megrendítő zenei élményt okozni.

Fittler Katalin